

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та
права**

Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Білостоцький технологічний університет (Польща)

Університет Північ (Хорватія)

Університет ISMA (Латвія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

**Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів**

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ЗБІРНИК

**Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА:
ДЕРЖАВА, РЕГІОН,
ПІДПРИЄМСТВО»**

29 вересня 2022 р.

**Полтава
2022**

УДК 338.246.8:355.1(477+470)

*Скриль Віталія Вячеславівна,
кандидат економічних наук, доцент*

*Тернак Олександр Вікторович,
студент 3 курсу,*

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РФ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ

В умовах війни відбулося зростання загроз економічній безпеці України. На сьогодні економіка країни у стані кризи, тому подолати її в умовах російської агресії є найбільшим пріоритетом. Соціально-економічні показники розвитку України погіршилися у зв'язку із зовнішньої агресії росії, це спричинило посилення макроекономічних дисбалансів та погіршило перспективу економічного зростання національної економіки. Прогнози щодо розвитку нашої держави, які здійснюють міжнародні організації, говорять про значну ймовірність зростання ризиків і загроз фінансовій безпеці, що є актуальним.

Стан сформованості фінансової безпеки України залежить від перспектив та темпів та загального вектору напрямку соціально-економічного розвитку [1]. Для формування України як самостійної незалежної держави у світі виникає проблема економічної безпеки держави та територіальних одиниць [2]. Особлива актуальність виявляється у науково-теоретичному, економічному і політичному аспектах.

Сьогодні Україна не може позичити гроші на відкритих ринках. Війна з РФ закрила доступ до всіх зовнішніх запозичень. Хоча нашій державі зараз не треба погашати суттєві суми зовнішнього боргу, але потрібно фінансувати

бюджетний дефіцит. Тому будь-яка, навіть маленька підтримка з-за кордону під низьку процентну ставку є дуже важливою і сприятиме стійкості держави у фінансовій, фіскальній та економічній сфері [3].

Щодо інвестицій, іноземці яких купують державний борг України, тут ескалація позначилася дуже суттєво. Очікується зростання інфляції й у США, в свою чергу інвестори залишають ринки, що розвиваються. Але у нашій країні найскладніша ситуація саме через геополітику.

Зараз українські єврооблігації коштують 80-90% від тієї номінальної вартості, за яку вони продавалися, тобто вони подешевшали. І ніхто їх не купує. Раніше інвестори вже тікали з українських локальних гривневих облігацій, таким чином тисли на курс гривні. Але, Національний банк України оперативно зреагував так що, нас підтримала міжнародна спільнота і це трішки знизило градус занепокоєння. Але в очах інвесторів Україна залишається ризикованою країною.

Додатковим фактором є погіршення умов доступу та конкуренції на зовнішні фінансові ринки. Загрозливе зниження платоспроможного попиту населення виявляється в тому, що хоч середня реальна середньомісячна заробітна плата в Україні начебто підвищується, але, насправді, із підвищенням цін та інфляцією в громадян погіршується добробут та платоспроможність. Доходи громадян різко погіршились у зв'язку з різкою девальвацією у 2015 році.

Застрахуватися бізнес від військово-політичних ризиків, на жаль, поки що не може – навіть у Донецькій та Луганській областях. Ця ідея страхування від військово-політичних ризиків, перебуває у стадії обговорення, стратегічних документів.

Зробити бізнес наразі може ціну на сировину та попит на дану продукцію. Можна подумати над диверсифікацією своїх ринків, щось постачати за кордон. Також можна подбати про фізичну безпеку своїх працівників. Багато організацій проводять тренінги з домедичної допомоги: як зібрати

аптечки, та яким чином дістатись до найближчого сховища і де воно розташоване [4].

Банківська система в Україні зараз значно надійніша за ту, яка була у 2014 році. Після реформи банків залишилися сильніші, які мають достатній капітал, проходять тестування на різні ризикові ситуації. Отже, Нацбанк зробив багато, щоб зміцнити банківську систему, навіть коронакризу українська банківська система пройшла без значних втрат.

Створено енергетичну кризу через війну. На європейських ринках зросли ціни на вугілля, газ та нафту. Оптимістичний сценарій для економіки можливий. Якщо міжнародний тиск на росію буде ефективним, а ціна для РФ за повномасштабне вторгнення на територію України буде більшою ніж потенційна вигода.

Дослідження щодо класифікації основних ризиків і загроз фінансовій безпеці України [5] дійшло висновку, що основою фінансової безпеки є рівень і якість життя населення країни, економічне зростання, показник державного боргу, показник рівня інфляції, рівень безробіття, дефіцит бюджету, розмір золотовалютних резервів, сталий розвиток економіки, що включає екологічну, економічну та соціальну складові. Сьогодні фінансовій безпеці загрожує критичне гальмування економічного росту; поглиблення спаду промислового виробництва; набуття тотального характеру збитку від економічної діяльності; втрата привабливості інвестицій в умовах зовнішньої агресії; загрозили зниження платоспроможного попиту населення; нарощення тіньової економіки; вимушена мілітаризація економіки. Подолання загрози фінансової безпеки України вимагає виваженого та послідовного економічного рішення, яке повинно спрямовуватись на конкурентоспроможну Україну на міжнародному рівні, а також зайняти взаємовигідні позиції між іншими країнами в глобальному поділі праці [6, 7].